

CZĘŚĆ 1

INSTRUKCJA OBSŁUGI CAMPERA ELNAGH BARON 37

Przekazujemy Państwu do użytkowania specjalistyczny samochód kempingowy, zwany także kamperem, który spełnia jednocześnie funkcje samochodu, sypialni, jadalni, kuchni i łazienki. Do tego jest ogrzewany, posiada własny zapas wody, gazu i prądu 12V. To wszystko sprawia, że daje radość ze swobodnego przemieszczania się, zwiedzania i doznawania wrażeń, jakich inne sposoby turystyki i wypoczynku nie przynoszą.

Jednakże w celu bezproblemowej eksploatacji tego samochodu, należy przestrzegać następujących zasad w zakresie kierowania samochodem oraz sposobu używania wyposażenia samochodu, które w tej Instrukcji zostały podzielone na:

- I. Zasady korzystania z samochodu.
  - I a. Zasady jazdy samochodem.
  - I b. Deska rozdzielcza Fiata.
- II. Zasady korzystania z urządzeń wewnętrznych.
  - II a. Obsługa lodówki.
  - II b. Obsługa 2 akumulatorów i zbiornika czystej wody.
  - II c. Obsługa klimatyzatora pomieszczenia kampera
  - II d. Obsługa ogrzewania wody i pomieszczenia kampera.

Uwaga: przedstawiona poniżej instrukcja nie zastępuje w pełni instrukcji szczegółowych, które znajdują się w kamperze:

1. Instrukcja obsługi samochodu marki FIAT.
2. Instrukcja obsługi urządzenia marki Truma do ogrzewania pomieszczenia kampera i wody.
3. Instrukcja obsługi klimatyzatora marki Dometic.
4. Instrukcja obsługi lodówki marki Dometic.

I. Zasady korzystania z samochodu

I a. Zasady jazdy samochodem:

1. Zwracaj uwagę na mosty, tunele, konary drzew, gdyż samochód jest wyższy od osobowego; mierzy 3,2 m.
2. Uważaj podczas cofania i korzystaj, prócz przyrządów elektronicznych z pomocy pasażerów, gdyż samochód jest dłuższy od osobowego; mierzy bez rowerów 7 m.
3. Zwracaj uwagę na wymijanie i omijanie innych samochodów w ciasnych ulicach i drogach, gdyż samochód jest szeroki; mierzy 2,35 m.

Uwaga: uszkodzenia samochodu z powodu braku ostrożności o których powyżej należą do najczęściej występujących.

4. Wielkość samochodu oraz masa 3,5 t wpływają na:
  - > drogę hamowania, która jest znacznie dłuższa od samochodu osobowego,
  - > pokonywanie ostrzejszych zakrętów; samochód lekko zachodzi oraz pochyla się,
  - > zużycie paliwa; przy 130 km/h zużycie jest o 30% wyższe niż przy 100 km/h.

Uwaga: zalecana prędkość, nawet na autostradach to 100 do 110 km/h. Udowodnionym jest, że szybciej osiąga się cel jadąc spokojniej, niż zrywami. Poza tym, po to jedziemy, by coś zobaczyć.

5. Szczególną uwagę zwracaj podczas jazdy w górach, kiedy może być nawet ujemna temperatura oraz silne boczne wiatry. Samochód nie jest wyposażony w zimowe opony. Stosuj technikę hamowania silnikiem podczas zjazdu z góry.

6. Podczas drobnych awarii, np. przebite opony, sugerujemy korzystanie z Assistance i obowiązkowo korzystanie z kamizełek odblaskowych.
7. Podczas jazdy samochodu wszystkie butle gazowe muszą być bezwzględnie zakręcone.
8. W samochodzie obowiązuje bezwzględny zakaz palenia tytoniu i używania źródeł ognia otwartych (świece, zapalniczki). Nie zastosowanie się do powyższego traktowane jest jak umyślne, rażące niedbalstwo i jest równoznaczne z odmową wypłaty ubezpieczenia. Pamiętaj, że w takiej sytuacji ponosisz pełną odpowiedzialność finansową.

Uwaga: samochód campingowy pali się 3 minuty.

Pamiętaj, że w przypadku nie zastosowania się do zakazu palenia w pojeździe, poniesiesz koszty wymiany tapicerki (około 7000zł).

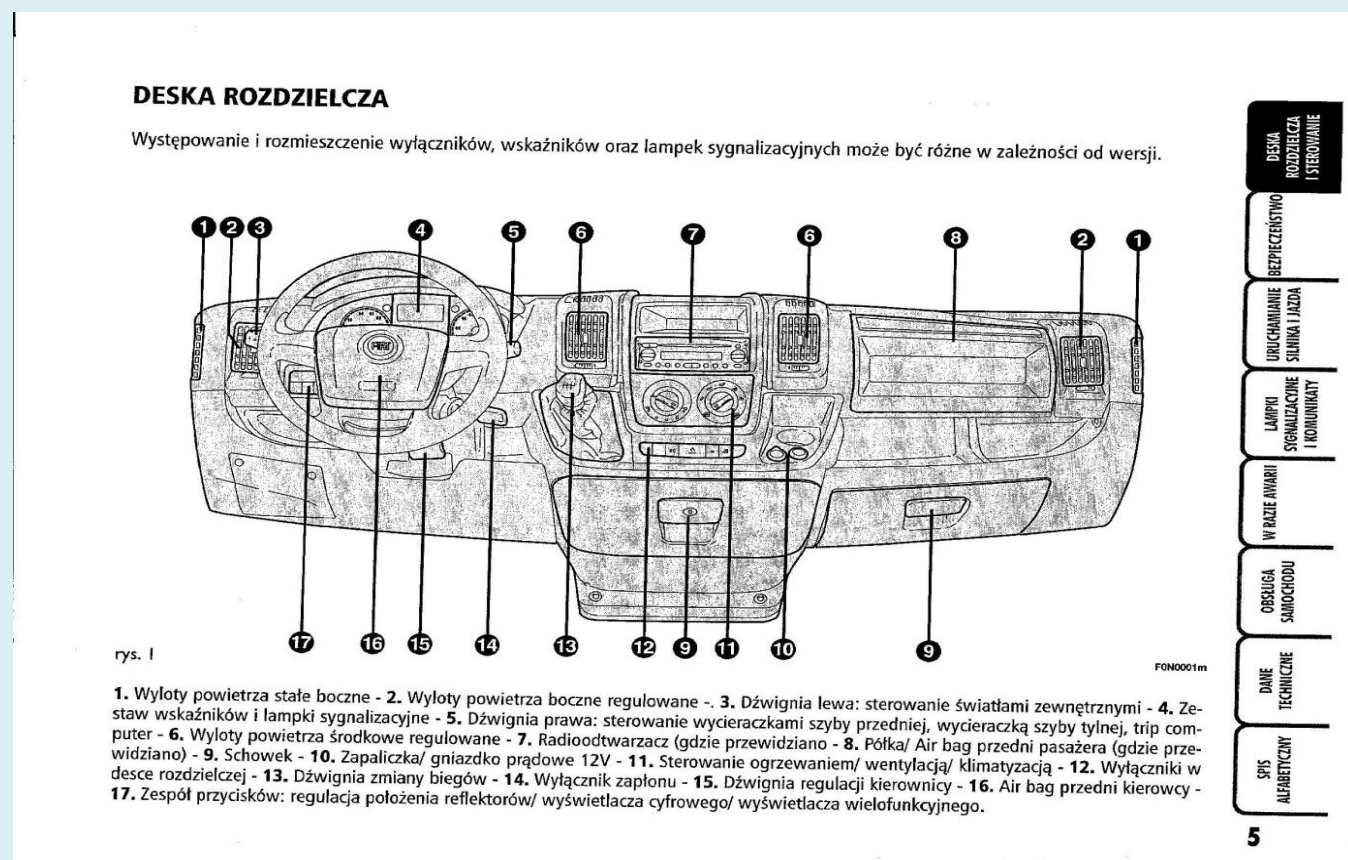
9. Pozostawiaj samochód na parkingach strzeżonych lub pilnuj go osobiście. Pamiętaj, aby wykorzystać wszystkie dostępne zabezpieczenia. Zwracaj uwagę na podejrzaną zachowania innych użytkowników drogi mogące sugerować próby kradzieży.
10. Nigdy nie zostawiaj Dowodu Rejestracyjnego i kluczyków w pozostawionym samochodzie.

Uwaga: Żaden ubezpieczyciel nie wypłaci ani grosza, jeśli wraz z ukradzionym samochodem znikną kluczyki bądź Dowód Rejestracyjny.

11. Zawsze tankuj na renomowanych stacjach paliw i zachowuj dowody zakupu dla przekazania ich Wynajmującemu jako dowodów w sprawie.

Uwaga: wprawdzie istnieje obiegowe stwierdzenie, że paliwo za granicą jest lepsze od krajowego, ale w przypadku awarii silnika, dochodzenie do praw wynikających z gwarancji producenta zawsze opiera się na udowodnieniu jakości paliwa. Poza tym w kraju też się tankuje.

I b. Deska rozdzielcza Fiata:

II. Zasady korzystania z urządzeń wewnętrznych.

II a. Obsługa lodówki.

Podczas jazdy drzwi lodówki ryglujemy.

Lodówka: posiada 3 źródła zasilania:

- > prąd 230V, wyłącznie na postoju, jeśli samochód jest podłączony do sieci zewnętrznej,
- > prąd 12V, do użytkowania podczas pracy silnika, a więc podczas jazdy,
- > gaz z butli, wyłącznie podczas postoju samochodu. Należy wtedy zwrócić uwagę na sprawność komina wentylacyjnego i upewnić się, że butla z gazem i wszystkie zawory są odkręcone.

Rodzaj źródła można w lodówce nastawić ręcznie.

Uwaga: podczas postoju na stacji benzynowej się zasilanie gazowe jest na stacjach benzynowych zabronione.

W pojeździe LU2990N, w lodówce należy bezwzględnie wyłączyć system AUTO i ustawić na 12V, gdyż po 15 min automatycznie włączy się zasilanie gazowe.

Uwaga: w przypadku nieszczelności instalacji gazowej lub pojawienia się zapachu gazu należy:

- Zgasić wszystkie otwarte ognie.
- Otworzyć okna i drzwi.
- Zamknąć wszystkie zawory szybkozamykające i butle gazowe.
- Nie palić tytoniu nie tylko w samochodzie ale i w jego najbliższym otoczeniu.
- Nie uruchamiać żadnych przełączników elektrycznych.
- Zawiadomić Wynajmującego o powstałym problemie.

II b. Obsługa 2 akumulatorów i zbiornika czystej wody.

Monitorowanie pracy akumulatorów, czyli prądu o napięciu 12V oraz poziomu wody czystej w zbiorniku odbywa się za pomocą centralnego panelu sterowania, który znajduje się nad wyjściem z kampera.

Panel zawiera 6 przycisków, 4 lampki kontrolne oraz w półkolu kolorowe lampki informacyjne.

UWAGA: Przed przystąpieniem do używania panelu upewnij się, czy centralny wyłącznik prądu, znajdujący się w zasięgu prawej, opuszczonej ręki siedzącego pasażera jest włączony czy wyłączony. Przy wyłączonej pozycji – czerwone pokrętło w lewo do oporu - panel sterowania mieszkalnej części samochodu nie będzie działał.

1,2,3,4,5,6 przyciski

Przyciski: powodują włączenie/ wyłączenie: prądu 12V w części mieszkalnej i na zewnątrz oraz pompy wody.

Przycisk nr: (zawsze zaczynamy od przycisku nr 1)

1. Informacja o stanie załadowania akumulatora części mieszkalnej.
2. Informacja o stanie załadowania akumulatora samochodowego.
3. Informacja o poziomie wody czystej.
4. Włączenie/wyłączenie prądu w części mieszkalnej i tym samym uruchamiamy pracę panelu sterowania.
5. Oświetlenie zewnętrzne lampy pod markizą.
6. Praca pompy wodnej.

A B C D E F kontrolki alarmowe

Kontrolki alarmowe: pojawienie się świecących kontrolki czerwonych informuje o problemie związanym z akumulatorem samochodowym i mieszkalnym, wodą czystą i brudną.

Kontrolka nr:

- A. Niedostateczny stan naładowania akumulatora mieszkalnego; Należy podłączyć samochód do prądu 230V lub uruchomić silnik samochodu.
- B. Niedostateczny stan naładowania akumulatora silnikowego; Należy podłączyć samochód do prądu 230V lub uruchomić silnik samochodu.
- C. Niski poziom wody czystej; Należy zatankować wodę czystą, która służy do zmywania, toalety ale także i do WC.
- D. Pełny zbiornik z wodą brudną; Należy wstrzymać korzystanie z wody w kamperze i opróżnić zbiornik.
- E. Akumulatory silnikowy i mieszkalny całkowicie wyladowane; Należy podłączyć samochód do prądu 230V lub podjąć próbę uruchomienia samochodu, by alternator podładował akumulatory.
- F Informacja, że samochód jest podpięty do sieci 230V i jest prąd.

Lampki informacyjne: jeśli zaczynają się świecić od lewej strony w kolorze czerwonym, to oznacza konieczność reagowania przez kierowcę samochodu w zakresie tego urządzenia, którego sygnał dotyczy.

II c. Obsługa klimatyzatora pomieszczenia kampera.

Klimatyzator marki Dometic jest wbudowany w dach kampera i spełnia funkcję chłodzenia i osuszania powietrza z możliwością niewielkiego ogrzewania w zimie.

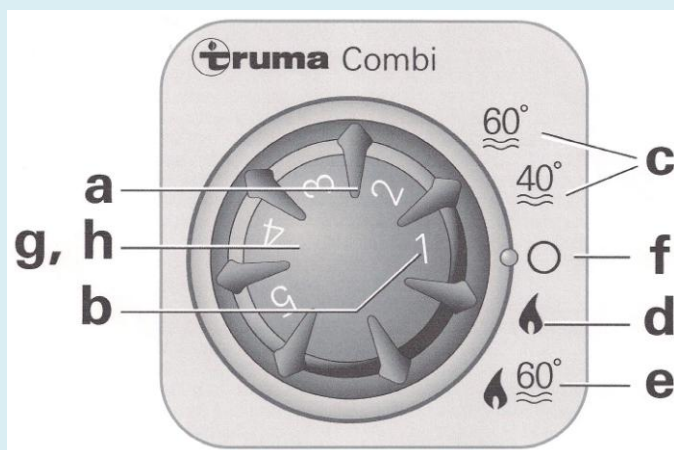
Sposób uruchomienia i korzystania z klimatyzatora: w sposób ręczny włączamy przyciskiem urządzenie a następnie za pomocą pokrętki ustawiamy parametry jego działania.

II d. Obsługa ogrzewania wody i pomieszczenia kampera.

Sterowanie ogrzewaniem wody i powietrza odbywa się za pomocą sterownika, który uruchamia i reguluje pracę urządzenia Combi marki Truma zasilanego gazem.

Sterownik składa się z 2 pokręteł: wewnętrzne czarne do regulacji ogrzewania pomieszczenia i zewnętrzne szare do podgrzewania wody oraz 3 diod LED w pokrętkę czarnym.

Sterowanie temperaturą pomieszczenia:

Ustawiamy pokrętle czarnym.

W zależności od ustawienia pokrętła w stosunku do O (na rysunku pozycja „f”) uzyskuje się przybliżoną wysokość temperatury:

1 = 12°C, 2=15°C, 3=18°C, 4=22°C, 5=27°C.

Temperatury te uzależnione są od panującej temperatury na zewnątrz.

Sterowanie temperaturą wody:

Ustawiamy pokrętle szarym.

Pozycja „f”: pozycja neutralna, wyłączone ogrzewanie wody i pomieszczenia kampera.

Pozycja „c”: tryb letni, gdy nie potrzebujemy ogrzewać pomieszczenia i wody jednocześnie, lecz tylko wodę. Wtedy pokrętle szarym ustawiamy temperaturę wody na 40°C lub 60°C.

Pozycja „d”: tryb zimowy, ogrzewamy pomieszczenie do temperatury nastawionej czarnym pokrętle od 1 do 5.

Pozycja „e”: tryb zimowy, ogrzewamy jednocześnie wodę do 60°C i pomieszczenie do temperatury nastawionej czarnym pokrętle od 1 do 5.

Znaczenie świecących diod LED:

Pozycja „b”: zielona dioda -10 litrowy bojler ogrzewania wody pracuje prawidłowo.

Pozycja „g”: żółta dioda – czas ok 20 min podgrzania wody do temperatury ok 60°C, potem dioda gaśnie. W trybie zimowym czas ten wynosi ok 80 minut.

Pozycja „h”: czerwona dioda – usterka, bojler nie działa, np. z powodu braku gazu.

UWAGA: dla wypraw w okresach letniego okresu wakacyjnego najczęściej wystarczy ustawić pokrętle szare w pozycji „c” na 40° lub 60°.

Uwaga: zmiana trybu „grzanie wody” (górną część na pokrętle) na tryb „grzanie wody i ogrzewanie” (dolną część na pokrętle) wymaga każdorazowego ustawienia na pokrętle na pozycję neutralną „f” i odczekania około 3-5 sekund (wygaśnięcie diod LED).

Niezależnie od przedstawionego powyżej sterownika do regulacji temperatury wody i pomieszczenia, kamper wyposażony jest w zawór bezpieczeństwa, który przy temperaturze ok. 3°C automatycznie opróżnia wodę z bojlera.

W systemie elektronicznym sterowania ogrzewania wody i powietrza funkcjonuje bezpiecznik samochodowy 10A (inercyjny – T 10A).

W przypadku wystąpienia usterek sygnalizowanych diodami, należy postępować wg poniższej Listy usuwania usterek.

Usuwanie usterek

Usterka	Przyczyna	Usunięcie
Po włączeniu (tryb zimowy i letni) nie świeci żadna dioda LED.	<ul style="list-style-type: none"> – Brak napięcia roboczego. – Uszkodzony bezpiecznik urządzenia lub pojazdu. 	<ul style="list-style-type: none"> – Sprawdzić napięcie akumulatora 12 V, ewentualnie naładować. – Sprawdzić wszystkie elektryczne złącza wtykowe. – Sprawdzić bezpiecznik urządzenia lub pojazdu, ewentualnie wymienić (zobacz Bezpieczniki).
Po włączeniu świeci zielona dioda LED, ale ogrzewanie nie funkcjonuje.	<ul style="list-style-type: none"> – Temperatura nastawiona na panelu obsługi jest niższa niż temperatura pomieszczenia. 	<ul style="list-style-type: none"> – Nastawić wyższą temperaturę pomieszczenia na panelu obsługi.
Po włączeniu ogrzewania świeci zielona dioda LED i miga czerwona dioda LED.	<ul style="list-style-type: none"> – Okno nad kominem jest otwarte (wyłącznik okienny). – Ostrzeżenie! Napięcie akumulatora za niskie < 10,5 V. 	<ul style="list-style-type: none"> – Zamknąć okno. – Naładować akumulator!
Po włączeniu ogrzewania świeci zielona i czerwona dioda LED.	<ul style="list-style-type: none"> – Układ elektroniczny jest uszkodzony. 	<ul style="list-style-type: none"> – Prosimy zwrócić się do centrum serwisowego firmy Truma.
Ok. 30 sek. po włączeniu ogrzewania świeci czerwona dioda LED.	<ul style="list-style-type: none"> – Zakręcona butla z gazem lub zamknięty zawór szybkozamkający na przewodzie doprowadzającym gaz. – Zamknięty dopływ powietrza do spalania wzgl. wylot spalin. 	<ul style="list-style-type: none"> – Sprawdzić dopływ gazu i otworzyć zawory. – Sprawdzić otwory pod względem zanieczyszczenia (błoto pośniegowe, lód, liście itd.) i ewentualnie usunąć zanieczyszczenie.
Ogrzewanie po dłuższej pracy przełącza się na tryb awaryjny.	<ul style="list-style-type: none"> – Tryb letni z pustym zbiornikiem wody. – Zablockowane wyloty ciepłego powietrza. – Zablockowany wlot powietrza obiegowego. – Oblodzony regulator ciśnienia gazu. – Zbyt duża zawartość butanu w butli z gazem. 	<ul style="list-style-type: none"> – Urządzenie wyłączyć i zaczekać do schłodzenia. Bojler napełnić wodą. – Kontrola poszczególnych otworów wylotowych. – Usunąć blokadę wlotu powietrza obiegowego. – Zastosować ogrzewanie regulatorów (EisEx).
Zielona i czerwona dioda LED migają po wyłączeniu ogrzewania.	<ul style="list-style-type: none"> – Urządzenie zostało wyłączone z powodu usterki. Wybieg dla redukcji temperatury urządzenia jest aktywny. 	<ul style="list-style-type: none"> – Wybieg wyłącza się po kilku minutach. Dopiero potem jest możliwe sprowadzenie do stanu wyjściowego (zresetowanie ustawień) przez wyłączenie i powtórne włączenie.
Zielona dioda LED miga po wyłączeniu ogrzewania.	<ul style="list-style-type: none"> – Wybieg dla redukcji temperatury urządzenia jest aktywny. 	<ul style="list-style-type: none"> – Nie ma błędu. Wybieg wyłącza się po ok. 5 minutach.

II e. Obsługa korzystania z przetwornicy prądu (dotyczy LU2990N)

Moc zainstalowanej w kamperze przetwornicy to 500W, co oznacza, że do urządzenia mogą być podłączone wyłącznie urządzenia 220V o MOCY NIE WIEKSZEJ NIŻ 500W (np. laptop, kamera, aparat telefoniczny, fotograficzny, zasilacz anteny, dekodery, inne drobne). Podłączenie urządzenia o wyższej mocy może skutkować uszkodzeniem sprzętu i urządzenia. Z urządzenia należy korzystać w czasie jazdy, gdyż przetwornica jest podłączona do akumulatora, który jest na bieżąco ładowany. Podłączenie do przetwornicy urządzeń w czasie postoju, może skutkować jego całkowitym wyładowaniem i np. brakiem oświetlenia w kamperze czy zaburzeniem pracy lodówki. W czasie postoju w miarę możliwości korzystaj z podłączenia kampera do zasilania 220V i gniazda 220V zainstalowanego na bocznej ścianie lodówki (po prawej stronie wejścia).

CZEŚĆ 2

10 PROSTYCH RAD DLA KAMPEROWICZÓW

Cytując Roy`a Goodman`a: "Remember, happiness is a way of travel not a destination", co w wolnym tłumaczeniu znaczy: pamiętaj, radością jest podróż, a nie dojechanie do celu, przekazujemy kilka pożytecznych rad dotyczących podróżowania. Kamperem jak i przyczepą trzeba NAUCZYĆ się jeździć od nowa!!!

1. Przygotowanie pojazdu

- Kamper to samochód mieszkalny; obowiązują go przepisy dla samochodów osobowych i można go prowadzić mając prawo jazdy kategorii B (do 3,5 tony).
- Każda podróż powinna się zacząć od dokładnego przygotowania pojazdów. Należy sprawdzić czy wszystko jest właściwie podłączone i działa prawidłowo. Szczególną uwagę należy zwrócić na światła, hamulce, opony (zwracając uwagę na ewentualne pęknięcia lub wybrzuszenia na ścianach bocznych; podczas postoju powinno się je chronić przed bezpośrednim działaniem promieni słonecznych na przykład poprzez ich przykrycie).
- Właściwe rozłożenie obciążenia samochodu ma kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa jazdy. Wiele problemów związanych z prowadzeniem pojazdu wynika z jego nieprawidłowego lub nadmiernego obciążenia. Ciężkie przedmioty należy umieścić jak najniżej, w miarę możliwości nad osią i upewnić się, że są one zabezpieczone w sposób zapobiegający ich przemieszczaniu na zakrętach i przy gwałtownym hamowaniu. Warto zabrać przynajmniej podstawowy zestaw narzędzi. W wielu krajach europejskich posiadanie zapasowych żarówek, trójkąta ostrzegawczego, gaśnicy czy apteczki jest obowiązkowe. Koło zapasowe i zestaw narzędzi pozwalający na jego szybką wymianę są wręcz niezbędne. W większości krajów obowiązkowe jest posiadanie odbłaskowych kamizelek bezpieczeństwa dla wszystkich osób znajdujących się w samochodzie.
- **Należy uważać na to, aby nie przekroczyć dopuszczalnej masy całkowitej samochodu** (te nieszczęsne 3500kg!!!), a to wcale nie jest trudne. Samochód waży ok. 3000-3100kg. Średnio zostaje nam ok. 400kg na które składają się stoły, krzesła kempingowe, dodatkowe łóżka, mata, klimatyzacja, agregaty, pontony, skutery, rowery, dzieci, chuda żona, bagaże, jedzenie, zgrzewki wody.....itp. itd.). Przy przekroczeniu DMC musimy liczyć się ze słonym mandatem, a szczególnie drogo to kosztuje w Austrii i w Niemczech:
- Austria – do 2% przekroczenie dopuszczalnej masy całkowitej - bez kary; od 2 do 5 % - 36 EUR; ponad 5 % - 100 EUR (brak aktualnych danych); Dodatkowo za brak winiety na sam. pow. 3,5t i za brak dokumentu uprawniającego do prowadzenia pojazdu pow. 3,5 tony (B). Samochód oczywiście jest odholowany, gdyż kierowca nie ma uprawnień... Za inne przewinienia: nieprawidłowe zatrzymanie i parkowanie – 21 Euro a w sytuacji stwarzającej niebezpieczeństwo dla innych użytkowników dróg od 60 do 90 Euro, maks.726 Euro; wymuszanie pierwszeństwa przejazdu, wyprzedzanie w strefie zakazu – 36 Euro do maks.2189 Euro gdy zaistniała sytuacja stwarza niebezpieczeństwo dla ruchu + zatrzymanie prawa jazdy na okres 3 miesięcy; używanie telefonu komórkowego bez urządzenia głośnomówiącego – 50 Euro do maks.72 Euro;
- Niemcy – przekroczenie DMC więcej niż 5-10% = 10 €; 10-15% = 30€ więcej niż 10-15% = 30 €; 15-20% = 35€ więcej niż 15-20% = 35 €; 20% = 95€ więcej niż 20% = 95 €; 25% = 140€ więcej niż 25% = 140 €; 30%= 235 € więcej niż 30% = 235 €
- Polska – „Art. 13m. 1. Za przejazd pojazdem samochodowym, którego rzeczywista masa całkowita jest większa od dopuszczalnej masy całkowitej określonej w dowodzie rejestracyjnym wymierza się karę pieniężną, w drodze decyzji administracyjnej, nakładanej na kierującego pojazdem. 2. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1, wymierza się w wysokości: 1) 500 zł – gdy rzeczywista masa całkowita pojazdu przekracza nie więcej niż 10% jego dopuszczalnej masy całkowitej; 2) 2000 zł – gdy rzeczywista masa całkowita pojazdu przekracza jego dopuszczalną masę całkowitą o więcej niż 10% i nie więcej niż 50%; 3) 5000 zł – w pozostałych przypadkach.”

Zastanów się czy przed wyjazdem nie warto podjechać na wagę, co jest naprawdę konieczne do zabrania i czy trzeba zabierać aż 5 zgrzewek wody mineralnej (ok. 45kg),

karton mleka (ok. 12kg), skrzynkę słoików? Jeżeli wiesz, że nie jest dobrze, nie woź szarej wody (tzw. brudnej) oraz ewentualnie opróżnij część ze zbiornika czystej...

Więcej <http://www.polskicaravaning.pl/pl/arttykul/2591/temat-mniejszej-wagi>

2. Przygotowanie trasy

Wybierając kampera trzeba się nastawić na inny sposób podróżowania niż samochodem osobowym. Kampery są zazwyczaj wolniejsze. Na dobrych autostradach, można zaplanować trasę rzędu 500-700 km. To długa trasa na podróż kamperem. Jeśli chcemy coś zobaczyć, zwiedzić, zjeść, pokręcić się po ciekawych miejscach w okolicy, planujemy trasę tak, żeby dziennie pokonywać nie więcej niż 200-300 km

Przy planowaniu pamiętajmy, że średnia 50-60 km/h jest bardzo dobrym wynikiem.

Ceny winiet: <http://www.karawaning.pl/arttyku%C5%82y/news/nowe-ceny-winiety-w-roku-2013.aspx>

Miejsca postojowe dla kamperów <http://camperpark.pl>

Place postojowe Europa <http://www.campercontact.com/>

Stelplatz niemiecka strona <http://www.promobil.de/stellplatz-145.html>

Włoska strona z postojami http://www.camperonline.it/area_di_sosta_estero.asp

Francuska z postojami <http://www.i-campingcar.fr/accueilcartes.htm>

Hiszpańska z postojami http://www.areasac.es/v_portal/apartados/apartado.asp?te=5

Kempingi <http://www.eurocampings.pl>

3. Prowadź odpowiedzialnie

- Prowadzenie pojazdu może być na początku trudnym zadaniem, dlatego kierowca powinien przede wszystkim być spokojny i zrelaksowany. Miejmy na uwadze ograniczenia wynikające z warunków ruchu drogowego w danym miejscu. Nie przekraczajmy stałej prędkości 80-100 km/h w zależności od maksymalnej dozwolonej prędkości i oczywiście stosujemy się do ograniczeń prędkości w poszczególnych krajach.
- Utrzymanie bezpiecznej odległości od poprzedzających pojazdów zapewnia wystarczająco dużo czasu, aby w razie potrzeby odpowiednio wcześniej zareagować i zatrzymać pojazd, co pomaga zachować spokój i panować nad sytuacją;
- Wyprzedzaj inne pojazdy, zwłaszcza samochody ciężarowe, tylko wtedy kiedy jesteś pewien, że masz dużo czasu i miejsca na wykonanie tego manewru;
- Podczas wyprzedzania dużych pojazdów, takich jak samochody ciężarowe czy autobusy, pamiętaj o występującym w takich sytuacjach zjawisku przyciągania. Siły aerodynamiczne będą działać w kierunku ciężarówki przy wyprzedzaniu, a po zakończeniu manewru – w przeciwnym kierunku;
- Jeśli zauważysz za sobą długą kolejkę samochodów, zwłaszcza na krętych, górskich drogach, wykorzystaj rozjazdy, aby pozwolić innym ciębie wyprzedzić;
- Podczas prowadzenia pojazdu i parkowania weź pod uwagę wysokość, długość i szerokość.

4. Kamper jest WYŻSZY niż standardowy samochód, a nawet bus (3,20 metra)

- Uważaj na przydrożne drzewa - nisko osadzone gałęzie mogą uszkodzić dach;
- Uważaj na tunele – na trasie widzieliśmy takie o wysokości mniejszej niż 3,2 metra – dla kampera niebezpieczne – można zostawić poszycie dachu pod wiaduktem!

5. Zabezpieczenie rzeczy

- Podczas jazdy zabezpiecz rzeczy w środku, tak aby nie pospadały; Sprawdź wszystkie zamknięcia szafek;
- Podczas jazdy ZAMKNIJ zawór butli gazowej - grozi kolejne 500EURO KARY. Zapomnij o ogrzewaniu GAZOWYM podczas jazdy;
- Na czas podróży sprawdź zabezpieczenia zamknięć dachów - podczas jazdy na autostradzie pęd powietrza potrafi wytrwać całe okno dachowe z częścią poszycia!
- Zostawiaj samochód tylko w miejscach bezpiecznych, najlepiej na strzeżonych parkingach, stellplatzach, kempingach lub na zmianę z pasażerami pilnuj samochodu i dobytku, bo to wasz dom w którym macie wszystkie cenne rzeczy. Pamiętaj, że ty jedziesz na wakacje, ale złodzieje właśnie wtedy pracują. Niestety zwłaszcza w Hiszpanii, Włoszech (Rzym!) działają wyspecjalizowane szajki, które w ciągu 3 minut potrafią dosłownie ogołocić samochód ze wszystkiego oraz narobić szkód (łącznie w wybitą szybą). Zdarzały się również takie sytuacje podczas snu (gaz robi swoje). Zamykaj samochód, włączaj alarm, ewentualnie zabezpiecz przednie drzwi dodatkową linką, schowaj cenne rzeczy, spuść rolety by wewnątrz nie budziło zainteresowania.

6. Zabezpieczenie pasażerów

Pamiętaj o zapewnieniu bezpieczeństwa pasażerów, w tym konieczności jazdy w pasach. Jeśli położysz dzieci podczas przejazdu w łóżku, licz się z lotną kontrolą policji, gdzie będzie ich interesował tylko sposób zapięcia pasów i to czy wszyscy jadą na siedzeniach a nie w łóżkach. Jeśli ktoś podczas jazdy będzie spał na łóżku – kosztuje to np. w Niemczech ok. 200E od osoby mandatu. Kiedy jest ciemno spuść rolety przy włączonym świetle (doskonale widać czy pasażerowie jadą w pasach!)

Pomyśl o wcześniejszym wykupieniu polisy Assistance na wypadek awarii, kolizji – polecamy ADAC, który jako nieliczny obejmuje podróżowanie kamperem i działa na terenie całej Europy przez rok ze wskazaniem na kierowcę oraz jego pasażerów, bez względu na pojazd którym się poruszają (ubezpieczony kierowca). Zapytaj w wypożyczalni o taką polisę.

7. Serwis kampera

Wiele stacji benzynowych ma infrastrukturę związaną z obsługą kamperów. Opróżnianie zbiorników z brudną wodą oraz uzupełnienie ich świeżą najczęściej nic nie kosztuje. Ale uważajmy – ubikacje wolno opróżniać wyłącznie tam, gdzie jest napis -WC KIMIK.

Uważaj gdzie i w jakim towarzystwie wylewasz fekalia (szczególnie w Austrii). Sprawdź czy tzw. szara woda z umywalek, nie wylewa Ci się pod koła (szczególnie w Niemczech).

Pełna infrastruktura do obsługi kamperów mają kempingi oraz w większości stellplatze.

8. Jazda na wstecznym

Cofając, parkując, wysiadź i 2 razy sprawdź w rzeczywistości ile masz miejsca z tyłu - nie ufaj błędnie założonym odległościom!!!

9. Wjazd do miast

Uważaj na znaki zakazu wjazdu – bardzo często dotyczą wyłącznie kamperów (nie mylić ze znakiem zakaz wjazdu ciężarówek powyżej 7,5 tony; nasz kamper traktowany jest jak samochód osobowy o większych gabarytach).

Szukaj parkingów przeznaczonych dla kamperów. W wielu miastach wolno wjechać na parking tirom, autobusom, ale kamperom – nie. Zdarza się, że przy wjeździe na parking stoi samochodowy ogranicznik wysokości (np. w miasteczkach wokół jeziora Garda). W samych miastach kamperem – znacznie dłuższym od samochodu osobowego – trudno jest zaparkować.

Ceny opłat na autostradach i winiet są uzależnione od gabarytów pojazdu lub liczby osi – niestety kamper najczęściej nie jest liczony do kategorii zwykłych osobówek.

10. BAW SIĘ DOBRZE!!!

CZEŚĆ 3

INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU AWARII NA AUTOSTRADZIE

1. **NIE PANIKUJ.** Panuj nad emocjami w taki sposób, aby nie miały one wpływu na realną ocenę zagrożenia. Ostrożnie zjedź na parking lub prawy pas autostrady, potocznie zwany „pasem awaryjnym” i włącz światła sygnalizujące awarie oraz oświetlenie postojowe.

2. Po zatrzymaniu auta w pierwszej kolejności wszyscy pasażerowie powinni opuścić pojazd, wychodząc prawymi drzwiami i skierować się w bezpieczne miejsce. Kierowca w tym czasie bacznie obserwuje ruch na drodze i utrzymuje kontakt wzrokowy z pasażerami do momentu aż znajdą się oni za metalową barierą oddzielającą jezdnię od pobocza. Jako ostatni samochód opuszcza kierowca zabierając z niego kamizelki odblaskowe, trójkąt ostrzegawczy w nocy także pulsujące światło ostrzegawcze koloru czerwonego oraz telefon. Następnie powinien sam założyć kamizelkę ostrzegawczą i rozdać je pasażerom. Unikając wchodzenia na jezdnię, kierowca powinien umieścić trójkąt ostrzegawczy (w nocy także światło ostrzegawcze) minimalnie 100m przed stojącym samochodem z perspektywy kierowców innych pojazdów, którzy powinni być ostrzegani o przeszkodzie.

4. Wezwij pomoc dzwoniąc pod 112. Jeśli jesteś członkiem np. ADAC +4989222222 w Niemczech i na Świecie, w Polsce +48618319888 Jeśli posiadasz inne ubezpieczenie assistance poinformuj właściwego konsultanta. Na niemieckich autostradach można także skorzystać z przydrożnych telefonów SOS. Z reguły są one rozmieszczone, co kilometr i aby odnaleźć najbliższy wystarczy spojrzeć na słupek drogowy i udać się w kierunku gdzie wskazuje strzałka. By szybko wysłano pomoc, konsultantowi należy podać dokładne dane, więc zapamiętaj wszystkie szczegóły: numer drogi, kilometr, kierunek jazdy, ostatnią miejscowość, skrzyżowanie, charakterystyczne budowle, **pozycję GPS** itp. Podaj też numer rejestracyjny i masę pojazdu, ilość pasażerów numer karty ADAC oraz odpowiedz na pytania dotyczące rodzaju usterki. Jeśli na miejscu pojawi się policja to poinformuj funkcjonariuszy o fakcie wezwanej pomocy drogowej ADAC. Teraz należy w bezpiecznym miejscu czekać na samochód serwisowy, a jak już dojedzie stosować się do zaleceń pracownika pomocy drogowej. Numer alarmowy ADAC nigdy nie jest nieczynny. Jeżeli numer alarmowy (+48 61 831 98 88) przekierowuje do centrali w Niemczech, a chcesz mówić po polsku-możesz zadzwonić na STARTER :0 **600 222 222**.

W Wielkiej Brytanii jest zakaz wystawiania trójkątów ostrzegawczych na autostradach gdyż podmuch wiatru wywołany przez jadące pojazdy często powoduje wywrócenie trójkąta a nawet rzucenie nim w stojący za nim pojazd.